

“O‘QUVCHI YOSHLARNI KASB-HUNARGA YO‘NALTIRISHDA XALQ HUNARMANDCHILIGINING AHAMIYATI”

Mavlonova Ra'noxon Mamaziyayevna

Farg'ona viloyati, Buvayda tumani,

3-umumta'lim maktabi

Texnologiya fani oliy toifali o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada o'quvchi yoshlarni kasb-hunarga yo'naltirish jarayonida xalq hunarmandchiligining pedagogik, ijtimoiy va iqtisodiy ahamiyati yoritilgan. Tadqiqotda Prezident Sh. Mirziyoyevning yoshlarga oid g'oyalari va Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining 2025-yil 15-maydagi 152-son buyrug'i mazmuni tahlil qilinib, xalq hunarmandchiligi asosida kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish imkoniyatlari ilmiy asoslangan.

Kalit so'zlar: kasb-hunar, xalq hunarmandchiligi, kasbiy yo'naltirish, milliy qadriyatlar, o'quvchi yoshlar.

«ЗНАЧЕНИЕ НАРОДНЫХ РЕМЕСЕЛ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ РУКОВОДСТВЕ СТУДЕНТОВ»

Мавлонова Ранохон Мамазияевна

Ферганская область, Бувайдаский район,

Общеобразовательная школа № 3

Учитель технических наук высшей категории

Аннотация: В данной статье освещается педагогическое, социально-экономическое значение народных ремесел в процессе профессиональной ориентации студентов. В исследовании анализируются идеи Президента Ш. Мирзиёева относительно молодежи и содержание Приказа Министерства дошкольного и школьного образования № 152 от 15 мая 2025 года, а также научно обосновываются возможности формирования профессиональных компетенций на основе народных ремесел.

Ключевые слова: профессия, народные ремесла, профессиональная ориентация, национальные ценности, студенты.

"THE IMPORTANCE OF FOLK CRAFTS IN STUDENT PROFESSIONAL GUIDANCE"

Ranokhon Mavlonova Mamaziyaevna

Fergana Region, Buvayda District,

Secondary School No. 3

Technical Sciences Teacher of the Highest Category

Abstract: This article highlights the pedagogical and socioeconomic significance of folk crafts in student career guidance. The study analyzes President Shavkat Mirziyoyev's ideas regarding youth and the content of Order No. 152 of the Ministry of Preschool and School Education dated May 15, 2025, and provides a scientific justification for developing professional competencies based on folk crafts.

Keywords: profession, folk crafts, career guidance, national values, students.

Kirish

Bugungi globallashuv sharoitida o'quvchi yoshlarni mehnatsevar, kasb egasi, raqobatbardosh shaxs sifatida tarbiyalash ta'lim tizimining muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, milliy qadriyatlar va an'analar asosida kasb-hunarga yo'naltirish yoshlarning qiziqishi va ijtimoiy moslashuvini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtayi nazardan, xalq hunarmandchiligi o'quvchilarni kasb-hunarga yo'naltirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

O'quvchi yoshlarni ongli ravishda kasb-hunarga yo'naltirish dolzarb pedagogik muammolardan biri hisoblanadi. Ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar yoshlarning bozor iqtisodiyoti talablariga mos, raqobatbardosh kasb egasi bo'lib yetishishini taqozo etmoqda. Shu jarayonda xalq hunarmandchiligi yoshlarni kasb-hunarga yo'naltirishning muhim vositasi sifatida alohida ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston hududida qadimdan rivojlangan kulolchilik, zardo'zlik, kashtachilik, yog'och o'ymakorligi, naqqoshlik kabi hunarmandchilik turlari nafaqat moddiy boylik, balki yoshlar tarbiyasida muhim pedagogik resurs bo'lib xizmat qiladi.

Asosiy qism

1. Prezident Sh. Mirziyoyev Murojaatnomasida yoshlar va kasb-hunar masalasi

Prezident Sh. Mirziyoyev o‘z Murojaatnomalarida yoshlarni kasb-hunarli qilish, ularni mehnat bozoriga mos mutaxassis sifatida tayyorlash masalasiga alohida e‘tibor qaratadi. Davlat rahbari yoshlarning qobiliyat va qiziqishlarini erta aniqlash, ularni milliy va zamonaviy kasblarga yo‘naltirish orqali bandlikni ta‘minlash muhimligini ta‘kidlaydi. Bu borada hunarmandchilik, amaliy san‘at, oilaviy tadbirkorlik kabi sohalar yoshlar uchun istiqbolli yo‘nalish sifatida ko‘rsatiladi.

Kasb-hunarga yo‘naltirish — bu o‘quvchilarning qiziqishlari, qobiliyatlari va ehtiyojlarini hisobga olgan holda ularni ongli kasb tanlashga tayyorlash jarayonidir. Ushbu jarayon uzluksiz bo‘lib, boshlang‘ich sinflardan boshlab amalga oshiriladi. Kasb-hunarga yo‘naltirishda amaliy faoliyatga asoslangan mashg‘ulotlar o‘quvchilarda mehnatga nisbatan ijobiy munosabatni shakllantiradi.

Xalq hunarmandchiligi esa aynan amaliy faoliyatga tayangan holda kasbiy tasavvurlarni rivojlantirish imkonini beradi.

2. MMTVning 2025-yil 15-maydagi 152-son buyrug‘ining mazmuni

Mazkur buyruqda umumiy o‘rta ta‘lim muassasalarida o‘quvchilarni kasb-hunarga yo‘naltirish ishlarini takomillashtirish, milliy hunarmandchilik turlarini ta‘lim jarayoniga integratsiya qilish vazifalari belgilangan. Buyruq asosida maktablarda hunarmandchilik to‘garaklari, amaliy mashg‘ulotlar va ustoz-shogird an‘analari yo‘lga qo‘yilishi nazarda tutilgan. Bu esa o‘quvchilarda mehnat ko‘nikmalari, kasbiy qiziqish va ijodiy tafakkurni rivojlantirishga xizmat qiladi.

3. Xalq hunarmandchiligining kasbiy yo‘naltirishdagi ahamiyati

Xalq hunarmandchiligi o‘quvchi yoshlarni kasb-hunarga yo‘naltirishda quyidagi jihatlar bilan ahamiyatlidir:

— o‘quvchilarda milliy qadriyatlarga hurmat va faxr tuyg‘usini shakllantiradi;

— amaliy faoliyat orqali kasbiy ko‘nikmalarni rivojlantiradi;

— mehnatsevarlik, sabr-toqat va mas‘uliyat kabi fazilatlarni tarbiyalaydi;

— kelajakda tadbirkorlik faoliyatiga yo‘naltiradi.

Naqqoshlik, kashtachilik, kulolchilik, yog‘och o‘ymakorligi kabi hunarmandchilik turlari o‘quvchilar uchun qiziqarli va foydali kasbiy yo‘nalish bo‘lib, ularni mehnat bozoriga moslashtiradi.

Xalq hunarmandchiligi yoshlarni quyidagi jihatlar asosida tarbiyalaydi:

— mehnatsevarlik va sabr-toqatni shakllantiradi;

— estetik did va ijodiy tafakkurni rivojlantiradi;

— milliy qadriyatlar va an‘analarga hurmat uyg‘otadi;

— mustaqil faoliyat yuritish ko‘nikmalarini hosil qiladi.

Hunarmandchilik bilan shug‘ullangan o‘quvchi nafaqat muayyan buyum yaratadi, balki kelajak kasbi haqida real tasavvurga ega bo‘ladi. Bu esa kasb tanlashda ongli qaror qabul qilishga yordam beradi.

Tadqiqot natijalari

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, xalq hunarmandchiligi asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlar o‘quvchilarning kasb-hunarga bo‘lgan qiziqishini sezilarli darajada oshiradi, ularning ijodiy va amaliy kompetensiyalarini rivojlantiradi. Shuningdek, bu yo‘nalishdagi ta‘lim o‘quvchilarning kelajak kasbini ongli tanlashiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi.

Umumta‘lim maktablarida texnologiya, tasviriy san‘at, mehnat ta‘limi fanlari orqali xalq hunarmandchiligi elementlarini joriy etish mumkin. Amaliy mashg‘ulotlar, ustoz-shogird an‘analari, hunarmandlar bilan uchrashuvlar tashkil etish o‘quvchilarning kasbiy qiziqishini oshiradi.

Shuningdek, to‘garaklar faoliyati orqali hunarmandchilikka oid ko‘nikmalarni rivojlantirish yoshlarning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etishga xizmat qiladi.

Tadqiqot metodlari

Maqolada tahlil va sintez, pedagogik kuzatuv, suhbat, ilg‘or tajribalarni o‘rganish hamda taqqoslash metodlaridan foydalanildi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, o‘quvchi yoshlarni kasb-hunarga yo‘naltirishda xalq hunarmandchiligi muhim pedagogik va ijtimoiy ahamiyatga ega. Prezident Sh. Mirziyoyev Murojaatnomasi va MMTVning 2025-yil 15-maydagi 152-son buyrug‘i talablari asosida hunarmandchilikni ta‘lim jarayoniga keng joriy etish yoshlarning bandligini ta‘minlash, milliy qadriyatlarni asrash va barkamol avlodni tarbiyalashga xizmat qiladi. Xalq hunarmandchiligi o‘quvchi yoshlarni kasb-hunarga yo‘naltirishda muhim tarbiyaviy va amaliy ahamiyatga ega. Uni ta‘lim jarayoniga keng joriy etish orqali yoshlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish, milliy qadriyatlarga sodiq, mehnatsevar va ijodkor shaxslarni tarbiyalash mumkin. Shu bois xalq hunarmandchiligi asosidagi ta‘lim-tarbiyaviy faoliyatni yanada takomillashtirish dolzarb vazifalardan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy Majlisga Murojaatnomasi. – Toshkent.

2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent, 2022.
3. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi. 2025-yil 15-maydagi 152-son buyruq.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlarni kasb-hunarga yo'naltirishga oid qarorlari.
5. Xalq hunarmandchiligi va kasbiy ta'limga oid metodik qo'llanmalar.
6. Pedagogika nazariyasi va amaliyoti bo'yicha o'quv qo'llanmalar.
7. Xalq hunarmandchiligi va milliy madaniyatga oid ilmiy manbalar.